

Розділ 14

ОРГАНІЗАЦІЇ, АГЕНТСТВА ТА ІНШІ ПІДПОРЯДКОВАНІ ОРГАНИ

Вступ

Тилове забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення виробництва

Стандартизація

Цивільне планування на випадок надзвичайних ситуацій

Управління повітряним рухом і протиповітряна оборона

Раннє повітряне попередження

Системи інформації та зв'язку

Засоби радіоелектронної боротьби

Метеорологія

Військова океанографія

Науково-технічна діяльність

Освіта і навчання

ОРГАНІЗАЦІЇ, АГЕНТСТВА ТА ІНШІ ПІДПОРЯДКОВАНІ ОРГАНИ

Вступ

Підпорядковані установи, сформовані Північноатлантичною радою, Комітетом оборонного планування, Групою ядерного планування або Військовим комітетом НАТО, діють як дорадчі органи і проводять дослідження з конкретних питань відповідно до мандатів, що надаються відповідними керівними органами. Їхня роль, головним чином, полягає у формулюванні політичних рекомендацій, що можуть братися за основу у прийнятті рішень.

Однак деякі установи та управління створювалися для виконання конкретніших завдань. Базуючись у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі чи в інших країнах Альянсу, вони є невід'ємною частиною загальної структури НАТО. Такі органи зосереджуються на спеціалізованій науково-дослідній та консультативній роботі, на реалізації рішень Альянсу, управлінні системами і програмами співробітництва, освіти та навчання.

Деякі із вищезазначених структур безпосередньо підпорядковані одному керівному органу, такому, як Північноатлантична рада або Військовий комітет. Інші звітують перед обома, або мають ширші обов'язки, які можуть включати участь в управлінні чи нагляді за системами чи послугами, що задовольняють потреби Альянсу в цілому. В такому випадку керівництво ними, на додаток до вищезазначених органів, може здійснюватись Верховними головнокомандувачами НАТО або іншими елементами структури НАТО.

Багато установ, про які йдеться в цій частині, належать до категорії організацій НАТО з виробництва та матеріально-технічного забезпечення (NPLO). Це допоміжні органи, створені в рамках реалізації Північноатлантичного договору. Кожен з них, за рішенням Північноатлантичної ради, наділено незалежним організаційним, адміністративним та фінансовим статусом, їхнє завдання полягає в розробці колективних вимог, які висуваються у відповідних галузях перед країнами-учасницями і стосуються проектування, розробок, виробництва, оперативної і матеріально-технічної підтримки та управління згідно з їхніми статутами.

Членство в NPLO є відкритим для усіх країн НАТО відповідно до Меморандумів про домовленість (МПД), підписаних усіма членами Альянсу.

Як правило, NPLO складається з вищого політичного комітету, Ради або Ради директорів (яку інколи називають керівним комітетом), що здійснює керівництво Організацією і відстоює колективні інтереси країн-членів; підпорядкованих комітетів або робочих груп, створених вищезазначеною Радою і відповідальних за виконання конкретних аспектів завдань; та виконавчого агентства, що є управлінською гілкою NPLO і, як правило, очолюється Генеральним менеджером.

Назва загальної організаційної структури кожної окремої NPLO, як правило, містить слово “організація”, а керівного органу - слово “агентство” (управління). Це відображають і відповідні термінологічні скорочення, зокрема “NAMSO”, що є назвою Організації НАТО з технічного обслуговування та постачання в цілому та “NAMSA”, що означає: Агентство НАТО з технічного обслуговування та постачання.

На додаток до вищезазначених структур існують також керівні комітети виконання проектів НАТО (NPSC) та відділи виконання проектів. Офіційний статус “Проект НАТО” надається Народою національних керівників у галузі озброєнь (CNAD) проектам співпраці в галузі озброєнь та обладнання, у виконанні яких беруть участь дві чи більше країн - членів НАТО. CNAD є вищим органом НАТО, що відповідає за співробітництво в галузі матеріально-технічного забезпечення виробництва.

Кожен керівний комітет виконання проекту створюється на основі міждержавної угоди, що підписується країнами-учасницями і регулює питання координації, виконання та нагляду за програмою закупок військового обладнання. Керівні комітети виконання проектів, створені відповідно до узгоджених процедур НАТО щодо співпраці у галузі науково-дослідної роботи, розробки і виробництва військового обладнання, звітують перед CNAD, яка оцінює виконану роботу і ухвалює рішення щодо продовження, адаптації чи закриття проекту, а в разі необхідності - про створення відділу виконання проекту.

На сьогодні працює близько 20 Комітетів виконання проектів/відділів виконання проектів, перелік яких подається в кінці цього розділу¹.

У наступному розділі викладено детальнішу інформацію про вищезазначені політичні комітети, організації та агентства з відповідним розподілом за спеціалізацією:

1 На додаток до Організації НАТО з виробництва та матеріально-технічного забезпечення, комітетів нагляду за виконанням проектів, агентств та інших організацій, в цьому розділі описується роль низки політичних комітетів, що займаються технічними питаннями.

- тилове забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення та обладнання виробництва;
- стандартизація;
- цивільне планування на випадок надзвичайних ситуацій;
- управління повітряним рухом, протиповітряна оборона;
- раннє повітряне попередження;
- зв'язок та інформаційні системи;
- засоби електронної боротьби;
- метеорологія;
- військова океанографія;
- наукові дослідження та технології;
- освіта та підготовка.

ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Нарада керівників національних служб матеріально-технічного забезпечення НАТО (SNLC)

Головний комітет, що займається питаннями тилового забезпечення (SNLC), проводить засідання під головуванням Генерального секретаря НАТО двічі на рік у форматі спільних цивільно-військових сесій. Він має двох постійних співголів - заступника Генерального секретаря з питань інвестування в безпеку, матеріально-технічного забезпечення та цивільного планування на випадок надзвичайних ситуацій та заступника голови Військового комітету. Нарада звітує спільно перед Північноатлантичною радою та Військовим комітетом, що відображає залежність матеріально-технічного забезпечення як від цивільних, так і від військових чинників.

Учасниками наради є чільні цивільні та військові представники Міністерств оборони чи аналогічних установ, які відповідають за тилове забезпечення в країнах НАТО. Представники Верховних головнокомандувачів НАТО, Агентства НАТО з питань технічного обслуговування та постачання (NAMSA), Агентства НАТО з питань стандартизації (NSA) та інших підрозділів штаб-квартири НАТО також

беруть участь у роботі наради. Цей орган має загальні повноваження щодо вирішення питань тилового забезпечення з метою підвищення ефективності, витривалості та боєздатності збройних сил Альянсу та виконання від імені Ради загальної координації усього спектра матеріально-технічного забезпечення з іншими комітетами та органами матеріально-технічного забезпечення НАТО.

Організація НАТО з технічного обслуговування і постачання (NAMSO)

Організація НАТО з технічного обслуговування та постачання забезпечує матеріально-технічну підтримку окремих систем озброєнь з національних реєстрів двох або більше країн НАТО через спільну систему закупівель та постачання запасних частин і надання можливостей технічного обслуговування та ремонту.

Агентство НАТО з технічного обслуговування та постачання (NAMSA)

Агентство НАТО з технічного обслуговування та постачання є виконавчою гілкою NAMSO. Його завданням є надання матеріально-технічних послуг на підтримку спільних для країн НАТО систем озброєнь та обладнання з метою підвищення готовності бойової техніки, ефективності матеріально-технічних робіт та заощадження коштів шляхом використання консолідованої системи постачання, технічного обслуговування, калібрування, закупівель, транспортування, технічної підтримки, інженерних послуг та управління проектно-конструкторськими роботами. До сучасних методів управління постачанням та закупівлями розроблених NAMSA належить схема обміну інформацією про запаси та потреби у ресурсах (SHARE) (див. розділ 8) та управління матеріальними ресурсами на основі єдиної класифікації (COMMIT). За підтримки Агентства НАТО з технічного обслуговування та постачання (NAMSA) Група національних керівників з питань кодифікації забезпечує управління Системою кодифікації НАТО (NCS) від імені CNAD; а також матеріально-технічне забезпечення сил НАТО, що розгорнуті в Боснії та Герцеговині (СФОР) та Косові (КФОР).

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Maintenance and Supply Agency (NAMSA)

8302 Capellen

Luxembourg

Tel: 352 30 631

Fax: 352 30 87 21

Система трубопроводів НАТО (NPS)

Система трубопроводів НАТО складається з дев'яти окремих систем військових сховищ та розподільників паливно-мастильних матеріалів і працює для повсякчасного забезпечення потреб НАТО в нафтопродуктах та їх розподілу. Вона складається з окремих національних систем трубопроводів Італії, Греції, Норвегії, Португалії, Туреччини (з двома окремими системами - Східною і Західною), Великобританії та двох транснаціональних систем трубопроводів - Північноєвропейської (Данія і Німеччина) та Центральноєвропейської (Бельгія, Франція, Німеччина, Люксембург, Нідерланди). NPS проходить по території дванадцяти країн НАТО і охоплює близько 11500 кілометрів трубопроводів, що зв'язують нафтосховища, авіаційні бази, цивільні аеропорти, насосні станції, нафтопереробні заводи та вхідні пункти.

Центральноєвропейська система трубопроводів (CEPS)

Центральноєвропейська система трубопроводів є найбільшою з систем трубопроводів НАТО і використовується вісьмома країнами: Бельгія, Канада, Франція, Німеччина, Люксембург, Нідерланди, Великобританія та Сполучені Штати Америки.

Комітет НАТО з питань трубопроводів (NPC)

Очолюваний директором з питань матеріально-технічного забезпечення, NPC є головним консультативним органом щодо тилового забезпечення, пов'язаного з нафтопродуктами. Він діє від імені Північноатлантичної ради і проводить консультації з військовим керівництвом НАТО та іншими відповідальними органами з усіх питань, що стосуються загальних інтересів НАТО, пов'язаних з паливно-мастильними матеріалами і відповідним обладнанням та наглядом за Системою трубопроводів НАТО.

Організація управління Центральноєвропейською системою трубопроводів (СЕРМО)

СЕРМО складається з керівного органу - Ради директорів, в якій представлені всі країни - члени НАТО, що залучені до цієї системи, і власне Центральноєвропейської системи трубопроводів (СЕРС). Представники військового керівництва НАТО та Генеральний менеджер Агентства з управління центральноєвропейськими трубопроводами також беруть участь в роботі Ради.

Агентство з управління Центральноєвропейською системою трубопроводів (СЕРМА)

СЕРМА відповідає за забезпечення цілодобового функціонування центральноєвропейської системи трубопроводів, а також сховищ та розподільників, що входять до неї.

Додаткову інформацію щодо структури організації та управління Центральноєвропейською системою трубопроводів можна отримати за адресою:

Central Europe Pipeline Management Agency (СЕРМА)
BP 552
78005 Versailles
France
Tel: 33 1 3924 4900
Fax: 33 1 3955 6539

Комітет керівників військово-медичних служб країн - членів НАТО (COMEDS)

Комітет керівників військово-медичних служб країн НАТО складається з вищих військово-медичних посадовців держав Альянсу. Він є центральним органом з розробки та координації військово-медичних питань та надання Військовому комітету НАТО рекомендацій у цій галузі.

Традиційно медичні питання в Альянсі переважно вважались компетенцією країн-членів. Відтак довгий час не було необхідності створювати керівний військово-медичний орган в структурі організації.

У нових завданнях та оперативних концепціях НАТО більше уваги зосереджується на об'єднаних військових операціях, що потребує

ефективнішої координації медичного забезпечення місій з підтримки миру, ліквідації наслідків катастроф та гуманітарних операцій. Комітет керівників військово-медичних служб країн НАТО було створено в 1994 році саме з такою метою. Посади голови та секретаря COMEDS обіймають представники Бельгії, а секретаріат комітету знаходиться в робочому приміщенні керівника медичного управління Бельгії в Брюсселі.

COMEDS, до складу якого входять керівники військово-медичних служб країн Альянсу, медичні радники Верховних командувачів ОЗС НАТО (SHAPE та ACLANT), представник управління стандартизації НАТО, Голова об'єданого військового комітету та представник Міжнародного військового штабу, збирається на пленарне засідання двічі на рік і звітує перед Військовим комітетом щороку. З 2001 року керівники військово-медичних служб країн-партнерів запрошуються до участі в пленарному засіданні COMEDS у форматі РСАП.

Серед цілей комітету - поліпшення та розширення систем координації, стандартизації і взаємодії між країнами-членами в медичній галузі та вдосконалення обміну інформацією щодо організаційних, оперативних та процедурних аспектів роботи військово-медичних служб в державах НАТО та країнах-партнерах. У 1997 році країни - учасниці ПЗМ були запрошені до повноправної участі в діяльності більшості робочих груп COMEDS, а з 1996 року - у щорічному медичному семінарі COMEDS/ПЗМ. Нині це входить в порядок денний пленарних засідань COMEDS.

Комітет координує свою роботу з іншими органами НАТО, задіяними у медичній галузі, включаючи агентство НАТО з питань стандартизації (NSA), Спільний медичний комітет (JMC), медичних радників Верховних командувачів ОЗС НАТО, Комісію з людського фактора і медичних питань Науково-технічної організації (HFM/RTO), Центр зброї масового знищення та штабний офіцер-медик з МВШ. Голова JMC та голова Генеральної медичної робочої групи Військового агентства з питань стандартизації (MAS) відвідують пленарні засідання COMEDS як спостерігачі.

COMEDS має дев'ять підпорядкованих робочих груп, які допомагають йому у виконанні завдань. Кожна з цих груп проводить засідання щонайменше раз на рік:

- військово-медичні структури, операції та процедури;
- військова профілактична медицина;
- швидка медична допомога;
- військова психіатрія;
- стоматологічні послуги;
- матеріальне забезпечення медицини та військова фармація;
- співпраця та координація у сфері військово-медичних досліджень;

гігієна харчування, харчова технологія та ветеринарна медицина;
медична підготовка.

Додаткову інформацію можна отримати за адресами:

COMEDS
c/o Medical Staff Officer
Logistics, Armaments
and Resource Division
International Military Staff
NATO
1110 Brussels - Belgium
Fax: 32 2 707 4117

COMEDS
Etat-major du Service Médical
Quartier Reine Elisabeth
Rue d'Evere
1140 Brussels
Belgium
Tel: 32 2 707 5551
Fax: 32 2 701 3071

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА

Конференція національних керівників у галузі озброєнь (CNAD)

Більшість спільної роботи НАТО щодо визначення можливостей співпраці в наукових дослідженнях, розробці й виробництві військового обладнання та систем озброєння виконується під егідою CNAD. Нарада скликається двічі на рік для проведення пленарного засідання під головуванням Генерального секретаря. Постійним головою Наради національних керівників у галузі озброєнь є заступник Генерального секретаря з питань оборонного забезпечення. CNAD об'єднує вищих посадовців, що відповідають за військові закупки в країнах-членах, представників Військового комітету та Верховних командувань ОЗС НАТО, голів Основних груп CNAD та інших цивільних і військових керівників, які відповідають за різні аспекти матеріально-технічного забезпечення виробництва.

Організаційна структура CNAD

Представники національних керівників у галузі озброєнь (NADRESP) у складі національних делегацій країн-членів займаються повсякденною практичною діяльністю CNAD та керують роботою її груп.

До структури CNAD належать:

- групи, підгрупи та робочі групи, що підпорядковуються трьом Головним групам CNAD з питань озброєнь (Група НАТО з питань

- озброєнь ВМС (NNAG), Група НАТО з питань озброєнь ВПС (NAFAG), Група НАТО з питань озброєнь сухопутних військ (NAAG); та групи НАТО з питань військових закупівель;
- промислова консультативна група НАТО (NIAG);
 - спеціальні групи CNAD, що відповідають за певні проекти в галузі озброєнь (наприклад, керівний комітет Альянсу з питань наземного спостереження);
 - групи партнерства в рамках CNAD (Група національних керівників у галузі кодифікації; Група національних керівників у галузі забезпечення якості; Група експертів з питань безпеки при транспортуванні і зберіганні боєприпасів та вибухових речовин; Група з питань матеріально-технічної стандартизації; Група з питань безпеки та придатності озброєнь (спорядження) і вибухових речовин);
 - комітет НАТО з аналізу звичайних озброєнь (NCARC), що включає представників національних управлінь з питань озброєнь, оборонних відомств країн-членів та військового керівництва НАТО. Він відповідає перед CNAD за управління Системою планування звичайних озброєнь (CAPS).

Агентство НАТО з управління проектуванням, розробкою, розвитком, виробництвом та матеріально-технічним забезпеченням розширеної системи протиповітряної оборони середнього радіуса дії (NAMEADSMA)

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NAMEADSMA
Building 1
620 Discovery Drive
Suite 300
Huntsville, AC 35806, USA
Tel: 1 205 922 3972
Fax: 1 205 922 3900

Агентство НАТО з управління розробкою, виробництвом та матеріально-технічним забезпеченням європейського літака-випилювача EF 2000 та бойового літака багатопільового призначення “Торнадо” (NETMA)

NETMA замінила колишнє Агентство НАТО з управління розробкою та виробництвом бойових літаків багатопільового призначення (NAMMA) та Агентство НАТО з управління розробкою та матеріально-технічним забезпеченням виробництва європейського літака-випилювача EFA (NEFMA). Вона відповідає за виконання проєктів НАТО щодо спільної розробки і виробництва літака “Єврофайтер” та “Торнадо”.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NETMA
Insel Kammerstr. 12 + 14
Postfach 1302
82008 Unterhaching
Germany
Tel: 49 89 666 800
Fax: 49 89 666 8055516

Агентство НАТО з управління проєктуванням, розробкою, виробництвом та матеріально-технічним забезпеченням гелікоптерів (NAHEMA)

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NAHEMA
Le Quatuor
Bâtiment A
42 Route de Galice
13082 Aix-en-Provence Cedex 2
France
Tel: 33 42 95 92 00
Fax: 33 42 64 30 50

Бюро НАТО з питань зенітних керованих ракет “Хок” (NHMO)

NHMO відповідає за вдосконалення програм щодо системи ракет класу земля - повітря “Хок”.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NHMO
26 rue Galliéni
92500 Rueil-Malmaison
France
Tel: 33 147 08 75 00
Fax: 33 147 52 10 99

СТАНДАРТИЗАЦІЯ

Організація НАТО із стандартизації (NSO)

Організація НАТО із стандартизації (NSO) складається з Комітету НАТО із стандартизації, штабної групи НАТО із стандартизації та управління стандартизації НАТО.

Її роль полягає у поліпшенні сумісності та забезпеченні здатності сил Альянсу ефективно навчатись, тренуватись та діяти спільно, а в разі необхідності, і з силами країн-партнерів та інших держав, при виконанні доручених їм завдань. Це досягається через гармонізацію і координацію зусиль в галузі стандартизації поміж країн - членів Альянсу і підтримку заходів із стандартизації.

Політика Альянсу полягає в тому, що національне керівництво та керівництво НАТО мають розробляти, узгоджувати і впроваджувати концепції, доктрини, процедури і структури, які їм забезпечать і дадуть змогу підтримувати сумісність. Це потребує досягнення необхідного рівня відповідності, взаємозамінності або уніфікації в оперативній, процедурній, матеріально-технічній та адміністративній галузях.

NSO була створена Північноатлантичною радою в січні 1995 року і була реструктурована у 2000 році за результатами “Огляду стану стандартизації”, який був виконаний на вимогу Вашингтонського саміту задля підтримки започаткованої на ньому Ініціативи з обороноздатності.

Комітет НАТО зі стандартизації (NCS)

Комітет НАТО зі стандартизації є вищим, підзвітним Раді органом НАТО, з усіх питань стандартизації.

Підтримку комітету надає Група представників NCS (NCSREPs), які забезпечують гармонізацію та напрями роботи на рівні делегацій за

загального керівництва з боку Комітету. NCSREPs зосереджують свою діяльність на гармонізації стандартів між НАТО і національними органами, а також на сприянні взаємодії між ним в цій галузі.

Комітет НАТО зі стандартизації очолює Генеральний секретар, представлений, як правило, двома постійними співголовами, а саме: помічником Генерального секретаря з оборонного забезпечення та директором Міжнародного військового штабу. З вересня 2000 року країни-партнери активно залучаються до роботи NCS.

Штабна група НАТО зі стандартизації (NSSG)

Штабна група НАТО зі стандартизації є штабною групою, що підпорядкована Комітетові НАТО зі стандартизації. Її головним завданням є гармонізація політики та процедур в галузі стандартизації, та координація діяльності в цій галузі. Вона відповідає за зв'язки на штабному рівні та підготовку відповідної документації, серед іншого, роблячи свій внесок у формулювання Верховними командуваннями "Вимог до військової стандартизації" та розробку цілей стандартизації для "Програми стандартизації НАТО". До неї входять представники Верховних командувань та співробітники Міжнародного військового штабу та Міжнародного секретаріату, які допомагають уповноваженим з питань стандартизації органам. Ці органи є вищими органами в НАТО, які мають повноваження доручати підпорядкованим їм групам виробляти Стандартизаційні угоди (STANAG) та Публікації альянсу (AP), зокрема, це Військовий комітет (MC), Нарада національних керівників з питань озброєнь (CNAD), Нарада керівників служб матеріально-технічного забезпечення країн НАТО (SNLC) та Рада НАТО з питань консультацій, управління та командування (КУК) (NC3B). В роботі NSSG також беруть участь штатні представники інших органів та організацій .

Управління стандартизації НАТО (NSA)

Управління стандартизації НАТО є єдиним інтегрованим органом, створеним Північноатлантичною радою, який включає як військовий, так і цивільний персонал. Управління відповідає перед Комітетом НАТО зі стандартизації за координацію питань в усіх сферах стандартизації. Воно визначає процедури, плани та виконавчі функції в галузі стандартизації в Альянсі. Управління також відповідає за підготовку засідань NCS, NCSREPs and NSSG та загальне адміністрування Угод зі стандартизації (STANAGs) та Публікацій Альянсу (APs).

NSA також надає підтримку об'єднаним та окремим Комісіям родів військ, кожна з яких функціонує як уповноважений орган з оперативної стандартизації, включно з доктриною, як цього вимагає Військовий комітет. Комісії родів військ також відповідають за розробку оперативних та процедурних стандартів поміж країн - членів НАТО. Як і інші уповноважені органи, вони роблять це, розробляючи прикладні STANAGs and APs спільно з країнами - членами Альянсу та військовими командуваннями НАТО.

Директор NSA відповідає за поточну роботу п'яти відділів, а саме: політики та вимог, об'єданого, військово-морського, сухопутного та військово-повітряного відділів. Відділи родів військ забезпечують кадрову підтримку відповідним комісіям і відповідають за моніторинг та гармонізацію діяльності щодо стандартизації у відповідних галузях.

Комісії, до яких входять по одному представнику від країни, працюють у форматі постійної сесії, і формально зустрічаються щомісячно. Як правило, рішення приймаються на засадах одностайності. Але, оскільки стандартизація є процесом добровільним, угода може ґрунтуватись і на рішенні більшості країн-учасниць тієї чи іншої стандартизаційної угоди. Головні командування НАТО мають своїх представників у складі кожної комісії.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Standardisation Agency
NATO
1110 Brussels
Belgium
Tel: 32 2 707 5576
Fax: 32 2 707 5718
E-mail: NSA@hq.nato.int

ЦИВІЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ВИПАДОК НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Головний комітет з цивільного планування на випадок надзвичайних ситуацій (SCERC)

Головний комітет з планування на випадок надзвичайних ситуацій двічі на рік проводить пленарні засідання з представниками урядів та щомісячно засідає на рівні представників національних делегацій при НАТО. Комітет очолює помічник Генерального секретаря з інвестицій в

безпеку, планування на випадок надзвичайних ситуацій та матеріально-технічного забезпечення.

Комісії та комітети з планування на випадок надзвичайних ситуацій

SCEPS координує і спрямовує діяльність дев'яти підпорядкованих планових комісій та комітетів, а саме: Планової комісії з морського судноплавства (PBOS); Планової комісії з європейських сухопутних перевезень (PBEIST); Планового комітету з цивільної авіації (CAPC); Планового комітету з харчових продуктів та сільського господарства (FAPC); Комітету промислового планування (IPC); Планового комітету з нафтопродуктів (PPC) (пасивний); Об'єднаного медичного комітету (JMC); Планового комітету з цивільного зв'язку (CCPC); Комітету з цивільної оборони (CPC).

Євро - атлантичний центр координації реагування на катастрофи (EADRCC)

29 травня 1998 року при штаб-квартирі НАТО був утворений Євро - атлантичний центр координації реагування на катастрофи (EADRCC), який очолює керівник директорату цивільного планування на випадок надзвичайних ситуацій, підлеглі якого представляють обмежену кількість країн-членів та партнерів, які зацікавлені в цій роботі, та військове керівництво НАТО. EADRCC також відкритий для представників ООН. Він відповідає за координацію, за умов активних консультацій з Управлінням ООН з координації гуманітарних питань (UNOCHA), реагування країн-учасниць РЕАП на катастрофи, що відбуваються в межах географічної території РЕАП.

У процесі консультацій з країнами - членами НАТО EADRCC розвиває Євро - атлантичний підрозділ реагування на катастрофи. Це буде ресурс, що збиратиметься в разі необхідності з персоналу та оснащення, які виділені країнами-членами для участі у допомозі країні, враженій великою катастрофою.

УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ РУХОМ І ПРОТИПОВІТРЯНА ОБОРОНА

Комітет НАТО з питань управління повітряним рухом (NATMC)

(Колишній Комітет координації європейського повітряного простору - CEAC). (Див. розділ 8).

Комітет протиповітряної оборони НАТО (NADC)

Надає рекомендації Раді та Комітету оборонного планування з усіх аспектів розвитку програми протиповітряної оборони. Проводить засідання двічі на рік під головуванням заступника Генерального секретаря НАТО. (Див. розділ 8).

Робоча дослідницька група Військового комітету з протиповітряної оборони (MC-ADSWG)

Робоча дослідницька група Військового комітету з протиповітряної оборони (MC ADSWG) є багатонаціональним органом, який працює на Військовий комітет. До її обов'язків входить дослідження, поради та рекомендації з питань протиповітряної оборони, що стосуються інтегрованої системи ППО НАТО.

Організація з керівництва системою повітряного командування і управління (ACCS) НАТО (NACMO)

Організація з керівництва системою повітряного командування і управління НАТО є структурою, яка забезпечує планування та впровадження системи командування і управління, що обслуговує повітряні операції НАТО. Вона прийшла на зміну Системі наземної мережі протиповітряної оборони, відомої як NADGE. Її штаб-квартира знаходиться в Брюсселі, Бельгія. (Див. розділ 8).

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Air Command Control System (ACCS) Management Agency
NACMA
8 rue de Genève
1140 Brussels, Belgium

Tel: 32 2 707 4111

Fax: 32 2 707 8777

РАННЄ ПОВІТРЯНЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Альянсу також беруть участь в засіданнях Ради директорів та комітетів. Рада директорів проводить свої засідання, як правило, двічі на рік.

За поточний менеджмент програми відповідає Генеральний менеджер NAPMA. Штаб-квартира сил РПП НАТО розташована поряд із штабом Верховного головнокомандувача об'єднаних сил НАТО в Європі (SHAPE) в Монсі, Бельгія. Особовий склад як NAPMA, так і командування силами РПП включає представників усіх країн-учасниць.

Головна оперативна база знаходиться в Гайленкірхені в Німеччині, її особовий склад також включає представників усіх країн - учасниць NAPMO. Авіабази в Норвегії, Італії, Греції та Туреччині були суттєво вдосконалені для забезпечення передової оперативної підтримки літакам НАТО E-3A.

Поточними членами NAPMO є Бельгія, Канада, Данія, Німеччина, Греція, Італія, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Іспанія, Туреччина та Сполучені Штати. Чеська Республіка, Угорщина та Польща мають статус спостерігачів. Великобританія надає сім літаків E-3D в розпорядження сил РПП НАТО. Франція бере участь в засіданнях NAPMO на рівні спостерігача, оскільки вона самостійно закупила для себе 4 літаки E-3F

З серпня 1990-го до березня 1991 року, у відповідь на вторгнення Іраку до Кувейту, літаки з підрозділу E-3A НАТО були розгорнуті у східній Туреччині, щоб підсилити південний фланг НАТО та здійснювати контроль за повітряними та морськими перевезеннями у східному Середземномор'ї, а також забезпечувати постійне повітряне спостереження вздовж турецько-іракського кордону.

3 липня 1992 р. сили РПП НАТО, що складаються як з літаків E-3A, так і британських E-3D, розгорнуті в регіоні колишньої Республіки Югославія для підтримки дій НАТО з моніторингу та втілення Резолюції Ради Безпеки ООН, а також для допомоги Силам втілення (ІФОР), стабілізації (СФОР) та силам в Косові (КФОР). Французькі літаки E-3F також беруть участь в цих операціях.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Airborne Early Warning and Control Programme
Management Agency (NAPMA)
Akerstraat 7
6445 CL Brunssum
The Netherlands
Tel: 31 45 526 + Ext.
Fax: 31 45 525 4373

СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗВ'ЯЗКУ

Організація КУК НАТО (СЗ)

Організація КУК (СЗ) НАТО (NC3O) була створена у 1996 році задля забезпечення широкомасштабної, фінансово ефективної, сумісної і захищеної системи КУК, яка відповідає вимогам користувачів з НАТО, використовуючи спільно фінансовані багатонаціональні та національні ресурси. NC3O також забезпечує надання послуг і підтримки в сфері КУК користувачам з НАТО. Рада КУК НАТО (NC3B) наглядає за діяльністю NC3O.

Рада є вищим багатонаціональним політичним органом, що надає рекомендації Раді та Комітету оборонного планування з питань, які цікавлять усіх членів Альянсу, і функціонує як рада директорів NC3O. Вона складається з вищих представників урядів країн-членів; представників військового комітету, Верховних головнокомандувачів та комітетів НАТО, що зацікавлені у питаннях КУК; генерального менеджера Агентства КУК НАТО (NC3A) та контролера Оперативного агентства забезпечення систем інформації та зв'язку (NACOSA). Раду очолює заступник Генерального секретаря, вона має постійного голову (помічника Генерального секретаря з оборонної підтримки) та двох співзаступників голови (директора NHQC3S та співзаступника, який обирається поміж представників країн-членів). Допомогу їй надає група національних представників КУК (NC3REPS), яка функціонує як NC3B у форматі постійного засідання. Ці національні представники КУК, як правило, прикомандировані до своїх національних делегацій або військових представників у НАТО.

Підтримку NC3B надає підпорядкована структура КУК НАТО з багатонаціональних органів, які складаються з 8 підкомітетів (об'єднаного комітету з вимог і концепцій КУК, сумісності, управління частотами, інформаційних систем, систем інформаційної безпеки, комунікаційних мереж, ідентифікації та навігації). Кожен з них має свою власну структуру. Структура NC3B, NC3REPS та NC3B підтримується секретаріатом КУК штаб-квартири НАТО (NHQC3S), єдиним інтегрованим секретаріатом, що складається з цивільних та військових співробітників і підпорядкований помічнику генерального секретаря з оборонної підтримки, Міжнародному секретаріату та керівнику Міжнародного військового штабу. NHQC3S надає підтримку Раді, військовому комітету, CNAD, SRB та іншим комітетам НАТО з питань КУК.

Рада також наглядає за діяльністю двох агенцій NC3O - NC3A та NACOSA. NC3A виконує централізоване планування,

розробку інтегрованої системи, інженерні аспекти системи, технічну підтримку та контроль за конфігурацією. Вона також надає наукові та технічні рекомендації та поради у галузі сенсорних систем СЗ та оперативних досліджень, а також виконує проекти, які їй доручаються. NC3A розташована у Брюсселі, Бельгія, та Гаазі, Нідерланди. NACOSA здійснює оперативний контроль та підтримку внутрішньої системи зв'язку та інформації НАТО і її обладнання. Головний офіс NACOSA розташований у Монсі, Бельгія.

Агентство з консультацій, управління та командування (КУК) СЗ НАТО (NC3A)

Агентство СЗ НАТО було створено у липні 1996 року як складовий елемент стратегії з реструктуризації діяльності КУК в Альянсі. Таким чином були об'єднані функції планування, науково-дослідних робіт та забезпечення систем інформації та зв'язку НАТО, та деякі функції КУК, що дало змогу вдосконалити здатність Альянсу виконувати нові завдання з врегулювання кризових ситуацій, зберігаючи при цьому здатність до колективної оборони. Агентство NC3A займається централізованим плануванням, інтеграцією системи, проектуванням, технічними розробками, технічним забезпеченням та контролем за конфігурацією систем та елементів КУК НАТО. Агентство впроваджує проекти, за які відповідає, а також надає науково-технічні рекомендації та підтримку не тільки Верховному командуванню НАТО, але й іншим підрозділам Альянсу з питань, що стосуються оперативних досліджень, спостереження, повітряного командування та управління (включно з тактичною протиракетною обороною, засобами електронної протидії та раннім повітряним попередженням і управлінням), та систем інформації та зв'язку.

Штаб-квартира NC3A знаходиться в Брюсселі, Бельгія, але оперативна діяльність контролюється з двох центрів - в Брюсселі (планування та забезпечення) і Гаазі, Нідерланди (наукова підтримка). В агентстві працює 450 цивільних та військових співробітників.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO HQ C3 Staff	NC3A Brussels	NC3A The Hague
NATO Headquarters	(HQ, Planning &	(Scientific &
1110 Brussels	Acquisition)	technical matters)
Belgium	8 rue de Genève	P.O. Box 174
Tel: 32 2 707 4358	1140 Brussels	Oude Waalsdorperweg 61
Fax: 32 2 707 5709	Belgium	2501 CD The Hague
	Tel: 32 2 707 8267	The Netherlands
	Fax: 32 2 708 8770	Tel: 31 70 3142329
		Fax: 31 70 3142111

Штаб консультацій, управління та контролю при штаб-квартирі НАТО (NHQCS3S)

Штаб С3 при штаб-квартирі НАТО надає підтримку з питань КУК Північноатлантичній раді, Військовому комітету, Раді КУК НАТО, Нараді національних керівників озброєнь, Вищій раді з ресурсів, іншим комітетам, що відповідають за питання КУК, а також підрозділам та директоратам Міжнародного секретаріату та Міжнародного військового штабу.

Підкомітет НАТО з питань управління радіочастотами (FMSC)

Спеціалізованим органом НАТО в цій галузі є Підкомітет НАТО з питань управління радіочастотами (FMSC). FMSC НАТО функціонує як орган Альянсу з управління частотами НАТО і є правонаступником Управління з радіочастот Альянсу (ARFA).

Співпраця в галузі управління частотами в НАТО

Через FMSC НАТО країни Альянсу співпрацюють в багатьох аспектах управління радіочастотами. Це стосується розробки загальної політики щодо усіх частин радіодіапазону, які використовуються військовими, та розробки специфічної політики щодо військового управління хвилями в діапазоні 225 - 400 мегагерц, який широко використовується військовими літаками, морським та супутниковим зв'язком, а відтак підпадає під сферу відповідальності FMSC НАТО. Через Комітет управління повітряним рухом НАТО (колишній Комітет координації європейського повітряного простору (CEAC) здійснюється також тісна координація з цивільною авіацією. FMSC НАТО проводить регулярні зустрічі з представниками цивільних адміністрацій країн-членів для забезпечення адекватного доступу військових до спільних та резервних частот спектра. В цьому контексті в 1995 році було укладено спільну угоду НАТО між цивільними та військовими щодо радіочастот.

На командному рівні два Верховних головнокомандування НАТО - Об'єднане командування в Європі (ACE) та Об'єднане командування в Атлантиці (ACLANT) відповідають за деталі двосторонніх питань використання радіочастот з країнами, що їх приймають, та за підготовку планів на основі затверджених радіочастот.

З 1994 року співпраця в галузі управління радіочастотами поширюється на країни - партнери НАТО в рамках програми "Партнерство

заради миру”.

FMSC NATO активно працює з країнами-партнерами над розв'язанням питань гармонізації. Спільна угода НАТО між цивільними та військовими щодо радіочастот використовується як основа цієї роботи як для FMSC NATO, так і для Наради європейського керівництва поштовою та телекомунікаційними службами, в якій беруть участь і країни-партнери.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Frequency Management Sub-Committee
NATO Headquarters C3 Staff
1110 Brussels
Belgium
Tel: 32 2 707 5528

Служба інформаційних систем штаб-квартири НАТО (ISS)

Служба інформаційних систем штаб-квартири НАТО є складовою частиною директорату інформаційних систем, що входить до Виконавчого секретаріату. Останній підпорядкований канцелярії Генерального секретаря. Хоча з управлінської точки зору ISS є органом Міжнародного секретаріату, вона укомплектована працівниками як з Міжнародного секретаріату, так і з Міжнародного військового штабу. Вона забезпечує інформаційні системи Північноатлантичної ради, Комітету оборонного планування та Військового комітету, а також підпорядкованих комітетів та персоналу підтримки. Окрім того, ISS забезпечує розробку систем, їх розвиток та технічне обслуговування для Міжнародного військового штабу та Військового агентства стандартизації. Вона забезпечує підтримку таких завдань, як врегулювання криз, контроль за реєстрацією та документацією, інформаційні системи фінансового управління та управління кадрами, планування збройних сил. Вона відповідає за функціонування центральних комп'ютерних систем в штаб-квартирі НАТО, за розробку та утримання програмного забезпечення для конкретних користувачів, за навчання та допомогу користувачам, утримання інформаційних систем штаб-квартири НАТО та надання рекомендацій і порад з Питань інформаційних систем штатним працівникам.

Оперативне агентство забезпечення систем інформації та зв'язку НАТО (NACOSA)

Оперативне агентство забезпечення систем інформації та зв'язку НАТО (NACOSA) та підпорядковані йому підрозділи контролюють, керують і управляють від імені усіх користувачів системою інформації та зв'язку (CIS), а також обладнанням, яке до неї приписане рішенням НСЗВ. Крім того, NACOSA та підпорядковані йому підрозділи забезпечують оперативну підтримку, яка складається з керування програмним забезпеченням та матеріальною частиною, навчання персоналу, обслуговування обладнання та установок й інших послуг, включно з забезпеченням захисту інформації у відповідних системах інформації та зв'язку для уповноважених користувачів. Спільно з іншими органами НАТО, комерційними фірмами та національними агенціями, NACOSA та підпорядковані їй підрозділи забезпечують якість послуг, які надаються уповноваженим користувачам. Для забезпечення політичних консультацій та управління і командування усіма операціями НАТО, керівництво, управління, оперативна і допоміжна діяльність NACOSA та підпорядкованих їй підрозділів поширюється як на стаціонарні штаби, так і на мобільні сили.

NACOSA складається із головного штабу, що розташований у Монсі, Бельгія, і користується підтримкою Школи систем інформації та зв'язку в Латині, Італія, Центру інтегрованого програмного забезпечення, ACE COMSEC та Організацією оперативного контролю. Управляє NACOSA контролер, який також виконує функції ACOS CIS SHAPE. Пріоритети оперативної політики та процедурні питання розв'язуються спільно Верховними командувачами. Неоперативне керівництво здійснює НСЗВ.

ЗАСОБИ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ

Дорадчий комітет НАТО із засобів радіоелектронної боротьби (NEWAC)

Дорадчий комітет НАТО із засобів радіоелектронної боротьби був створений у 1966 році для забезпечення Військового комітету, Верховних командувань НАТО та держав спільним багатонаціональним органом, що сприятиме підсиленню можливостей НАТО в галузі радіоелектронної боротьби (РЕБ). Він стежить за досягненнями на національному рівні та в рамках Інтегрованої військової командної структури у впровадженні узгоджених заходів РЕБ. Він несе

відповідальність за розробку політики, доктрини, оперативних та навчальних вимог РЕБ НАТО і бере участь у розробці концепцій управління та командування. Спроможність ведення РЕБ є ключовим чинником у захисті збройних сил та нагляді за виконанням міжнародних угод, що є необхідним для підтримки миру та інших завдань Альянсу. NEWAC також допомагає країнам-партнерам використовувати концепції НАТО в рамках Партнерства заради миру.

До NEWAC входять представники кожної країни НАТО та Верховних командувань. Це вищі військові офіцери, які представляють національні організації радіоелектронної боротьби. Голова і секретар комітету постійно приписані до оперативного відділу міжнародного військового штабу. Є також низка підпорядкованих груп, що займаються питаннями бази даних РЕБ, навчання та доктрини.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Electronic Warfare Advisory Committee (NEWAC)

Operations Division

International Military Staff

1110 Brussels

Belgium

Tel: 32 2 707 5627

МЕТЕОРОЛОГІЯ

Метеорологічна група Військового комітету (MCMG)

Метеорологічна група Військового комітету є спеціалізованим органом, до якого входять національні представники та представники Верховних командувань НАТО і який надає рекомендації в метеорологічній галузі Військовому комітету, Верховним командувачам НАТО та країнам Альянсу. Він відповідає за найефективніше і результативне використання національних засобів та тих, що належать НАТО, з метою вчасного і точного надання метеорологічної інформації на допомогу силам НАТО. Роботі MCMG допомагають дві постійні робочі групи, а саме - робоча група з оперативних питань, планування та зв'язку і робоча група метеорологічних систем зони бойових дій та їхнього забезпечення.

Робоча група з оперативних питань, планування та зв'язку займається питаннями оперативного планування метеорологічного

забезпечення навчань та операцій НАТО та розвиває можливості передавання метеорологічної інформації, а також стандартні процедури зв'язку і обміну метеорологічними даними.

Робоча група метеорологічних систем зони бойових дій заохочує до співпраці в галузі наукових і технічних досліджень та взаємодії, а також до розвитку оперативних можливостей з використанням нового метеорологічного обладнання, технологій та програмного забезпечення. Вона надає технічні рекомендації з питань метеорології іншим групам в НАТО та проводить дослідження з таких проблем, як передбачення повеней та штучне розсіювання туману. Базового прогнозу погоди часто буває недостатньо для забезпечення тактичного планування або виконання місії. Для подолання цього недоліку група утримує набір засобів тактичного метеорологічного прогнозування (TDA), які розроблені державами-членами. Для подальшої стандартизації використання засобів тактичного метеопрогнозування та вдосконалення сумісності група формує бібліотеку затверджених TDA, яка доступна для усіх країн НАТО.

MCMG щорічно проводить зустрічі з представниками країн-партнерів у рамках Партнерства заради миру і розробила підручник з метеорологічного забезпечення для країн-партнерів. Робоча група метеорологічних систем зони бойових дій також схвалює участь країн-учасниць ПЗМ.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

MCMG Operations Division (IMS)
NATO-1110 Brussels,
Belgium
Tel: 32 2 707 5538
Fax: 32 2 707 5988
E-mail: imssmo@hq.nato.int

ВІЙСЬКОВА ОКЕАНОГРАФІЯ

Група військової океанографії (MILOC)

До військової океанографії належить вивчення океанографічних умов, починаючи від температури і солоності до припливних рухів і прибережних характеристик, які можуть стати в нагоді під час проведення морських операцій. Ці питання важливі для усіх морських операцій, але особливо для боротьби з підводними човнами (ASW), мінної протидії (MW) та операцій з морського десантування (AW). Робота групи MILOC

зосереджена на отриманні максимальної військової переваги для сил НАТО в результаті використання океанографічних характеристик.

Група MILOC складається з представників країн - членів НАТО, представників тих командувачів НАТО, які зосереджені на морських питаннях, та представників Центру підводних досліджень SACLANT. Вона надає рекомендації Верховному головнокомандувачу об'єднаних збройних сил НАТО в Атлантиці (SACLANT), який несе загальну відповідальність за питання військової океанографії в НАТО. Підтримку Групі надає постійна підгрупа MILOC.

Група MILOC забезпечує відповідність військової океанографічної діяльності стратегії Альянсу. Повсякденна робота групи включає надання підтримки операціям та навчанням НАТО; розробку планів та політики в галузі військової океанографії; сприяння науково-дослідній океанографічній роботі та здійснення зв'язку з іншими групами в НАТО і країнах-членах, включно з тими, які несуть відповідальність в галузі метеорології та географії.

Група MILOC активно просуває вперед нові концепції в галузі охорони довкілля та відповідає за вироблення концепції "Термінової екологічної оцінки" НАТО (REA). Це нова методика, яка залучає новітні технології, такі як комп'ютерне моделювання, найсучасніше сенсорне обладнання, тактичні засоби прийняття рішень (TDA) та системні мережі задля надання вчасної та дієвої підтримки військовим користувачам.

Група в своїй роботі також керується вимогами, що висуває власне Європейська система безпеки та оборони (ESDI); вдосконалене Партнерство заради миру та процес розширення НАТО, і допомагає посилити трансатлантичну співпрацю.

Підгрупа MILOC вивчає питання за дорученням групи MILOC і в разі необхідності виробляє рекомендації та звіти.

Група MILOC проводить засідання щорічно. Країни - партнери НАТО закликаються до участі в рамках програми "Партнерство заради миру" (ПЗМ).

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

MILOC Group
Strategy Division
HQ SACLANT
7857 Blandy Road, Suite 1000
Norfolk, Virginia 23551-2490 USA
Tel: 1 757 445 3431
Fax: 1 757 445 3271
Website: <http://www.saclant.nato.int>

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Організація з науково-технічних розробок (RTO)

Організація НАТО з науково-технічних розробок (RTO) відповідає за інтеграцію керівництва та координацію науково-технічної діяльності НАТО в оборонній галузі; проведення та сприяння спільним дослідженням і обміну технічною інформацією на міжнародному рівні; розробку довгострокової стратегії НАТО в цій галузі; надання рекомендацій з питань науково-технічної діяльності.

RTO продовжує розвивати співпрацю в галузі оборонних науково-технічних розробок, яка була розпочата дорадчою групою з аерокосмічної науково-технічної діяльності (AGARD) та оборонною дослідницькою групою (DRG), які злилися і створили нову організацію. Завданням RTO є проведення спільних досліджень та сприяння обміну інформацією, забезпечення розвитку та ефективного використання національних науково-технічних розробок для задоволення потреб Альянсу, утримання передових позицій в технології та надання порад НАТО і органам країн-членів, що приймають рішення. Їй надає підтримку широка мережа національних експертів, а свою діяльність вона координує з іншими органами НАТО, які займаються питаннями науково-технічної діяльності.

RTO підпорядкована як Військовому комітету, так і Нараді національних керівників у галузі озброєнь. До неї входять комісія з питань науково-технічної діяльності (RTB) та управління науково-технічних розробок (RTA) із штаб-квартирою в Нейї, Франція. Весь спектр питань науково-технічної діяльності охоплюють шість комісій з таких проблем:

- досліджень, аналізу та моделювання (SAS);
- систем, концепцій та інтеграції (SCI);
- сенсорної та електронної техніки (SET);
- інформаційних систем (IST);
- прикладної технології транспортних засобів (AVT);
- людського фактора і медицини (HFM).

Кожна комісія складається з національних представників, серед яких - висококваліфіковані науковці. Комісії підтримують зв'язки з військовими користувачами та іншими органами НАТО. Науково-технічна робота RTO здійснюється технічними групами, які створюються на певний період для виконання конкретних завдань. Технічні групи організують семінари, симпозіуми, польові випробування, лекції та навчальні курси і

забезпечують існування мережі експертів. Вони також відіграють важливу роль у довгостроковому плануванні.

Для полегшення контактів з військовими користувачами та іншими елементами НАТО частина персоналу RTA розташована у відділі технологічних досліджень та координації в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі. Цей штат забезпечує зв'язок з Міжнародним військовим штабом та підрозділом оборонного забезпечення Міжнародного секретаріату. Координація зусиль, спрямованих на співробітництво з партнерами, також здійснюється з Брюсселя.

Для координації дослідницької та технологічної діяльності з іншими елементами структури НАТО представники RTO беруть участь у відповідних комісіях та у засіданнях керівних органів, таких як Рада КУК НАТО та Науковий комітет НАТО. Так само генеральний менеджер агентства КУК НАТО та директор центру підводних досліджень SACLANТ є неофіційними членами комісії з науково-технологічних питань. Координація науково-технологічної діяльності з країнами-членами здійснюється через національних координаторів, які також допомагають в організації таких заходів, як симпозиуми, засідання комісії, цикли лекцій та консультативні візити.

У рамках програми “Партнерство заради миру” вдосконалюються контакти з країнами-партнерами НАТО, які були розпочаті за колишньою розширеною програмою AGARD, при цьому в центрі уваги знаходяться країни, які можуть у найближчому майбутньому стати членами Альянсу.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

Research and Technology Agency (RTA)

BP 25

F-92201 Neuilly sur Seine

France

Tel: 33 1 5561 22 00

Fax: 33 1 5561 22 99

33 1 5561 22 98

e-mail: mailbox@rta.nato.int

website: <http://www.rta.nato.int>

ОСВІТА І НАВЧАННЯ

Оборонний коледж НАТО (NDC)

Оборонний коледж НАТО знаходиться в Римі і підпорядкований Військовому комітету та незалежній дорадчій раді. В коледжі викладаються курси стратегічного рівня з політичних та військових питань, спрямовані на підготовку відібраного персоналу на посади в НАТО і такі, що стосуються діяльності Альянсу, а також здійснюється інша діяльність на підтримку НАТО. У програмах коледжу беруть участь офіцери і службовці з країн-партнерів зі співпраці з НАТО. Начальником коледжу є офіцер у ранзі не нижче генерал-лейтенанта, або еквівалентному, який призначається Військовим комітетом на три роки. Йому допомагає цивільний заступник начальника та два військових заступника начальника. Голова Військового комітету очолює науково-методичну раду коледжу. Викладачами коледжу є військові офіцери та цивільні службовці, як правило, з міністерств закордонних справ та оборони країн - членів НАТО.

Коледж було створено в Парижі у 1951 році і переведено в Рим у 1966 році. Кожного року в ньому проводиться 9-10 різних курсів та семінарів з питань безпеки, пов'язаних з ситуацією в євро - атлантичному регіоні, в яких бере участь широке коло вищих офіцерів збройних сил, високопоставлених державних службовців, науковців та парламентаріїв. Практично усі заходи в коледжі відкриті для учасників не тільки з країн НАТО, але й членів Партнерства заради миру. Учасників відбирають та фінансують власні національні уряди. Цілий ряд заходів нещодавно став відкритим і для учасників з країн, що беруть участь в Середземноморському діалозі НАТО.

Двічі на рік протягом п'яти з половиною місяців в коледжі проводяться вищі курси для 84 слухачів, які відбираються урядами своїх країн на основі квоти. Слухачами курсів є або офіцери у ранзі полковника чи підполковника, або цивільні службовці аналогічного рангу з міністерств закордонних справ та оборони, або інших відповідних департаментів уряду та національних організацій. Більшість випускників призначаються на посади у командуваннях НАТО або національні посади в своїх державах, пов'язані з діяльністю НАТО. Програма курсів включає питання загальної міжнародної політики та політично-військові аспекти безпеки і стабільності стосовно країн-членів та партнерів НАТО. На початку кожного курсу учасники розподіляються між багатонаціональними об'єднаними комітетами, які очолюють викладачі коледжу. Щоденні лекції читають запрошені науковці, політики, високопоставлені військові та цивільні

службовці. Головна увага при підготовці та дискусіях, які ведуть учасники, зосереджена на досягненні консенсусу.

У 1991 році коледж запровадив двотижневий курс для вищих офіцерів та цивільних службовців з країн НБСЄ. Наступного року курс було інтегровано у стандартні вищі курси як курс з питань ПЗМ/ОБСЄ - складову частину програми. Його метою є аналіз місій, політики та функцій Північноатлантичного альянсу та його структур в галузі безпеки та обговорення поточних проблем безпеки в контексті євро - атлантичної ситуації в сфері безпеки, що змінюється.

Щороку проводяться два загальні курси для флаг-офіцерів (адміралів), їх метою є поглиблення розуміння поточних політично-військових проблем Альянсу. Один з них проводиться як в Оборонному коледжі, так і в Брюсселі протягом двох тижнів у жовтні і відкритий для офіцерів та службовців з країн - членів НАТО та ПЗМ. Другий загальний курс для флаг-офіцерів (адміралів) був впроваджений в квітні 1998 року для учасників з країн - членів Альянсу та представників країн, які беруть участь у Середземноморському діалозі НАТО. Курс спрямований на посилення регіональної стабільності через діалог, порозуміння та зміцнення довіри.

Щороку проводиться конференція начальників військових навчальних закладів, на якій начальники вищих оборонних коледжів країн - членів НАТО та ПЗМ обмінюються думками з приводу підходів до навчання та методики викладання. На конференції головує начальник Оборонного коледжу НАТО.

Коледж бере повноправну участь в роботі Секретаріату Консорціуму оборонних академій та дослідницьких інститутів у галузі безпеки, що є органом співпраці навчальних закладів не підпорядкованим НАТО. В такий спосіб коледж забезпечує контакти між НАТО і Консорціумом.

Раз на два роки проводиться також курс НАТО для офіцерів-резервістів, метою якого є ознайомлення офіцерів-резервістів з країн-членів НАТО та партнерів з останніми подіями організаційного, структурного та процедурного характеру в Альянсі та глибшого вивчення політично-військового середовища, в якому функціонує НАТО.

Щороку у співпраці з навчальним закладом однієї з країн ПЗМ коледж організовує міжнародний науковий семінар з євро-атлантичної безпеки. Метою цього семінару є зібрати експертів з питань безпеки з країн - членів НАТО та партнерів для обговорення тем, важливих для євро - атлантичної безпеки.

Щорічно відбувається і міжнародний науковий семінар з країнами Середземноморського діалогу.

Двічі на рік коледж пропонує дослідницьку стипендію в галузі безпеки для громадян з країн-членів ПЗМ.

Стипендія має сприяти індивідуальним науковим дослідженням, які цікавлять країни, члени ПЗМ, головним чином стосовно питань євро - атлантичної та євразійської безпеки. Роботи, які презентуються та обговорюються в межах міжнародних наукових семінарів та дослідження стипендіатів, часто публікуються в серії монографій Оборонного коледжу НАТО.

Коледж створює міцний корпоративний дух між випускниками і проводить для них щорічні семінари. У 1999 році Оборонний коледж НАТО переїхав у нове приміщення в Римі, що дало змогу розширити курси та надати коледжу можливість виконувати нові завдання.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Defense College

Via Giorgia Pelosi 1

00143 Roma

Italy

Tel: 39 06 505 259 (комутатор)

Fax: 39 06 50525799

Школа НАТО (SHAPE) в Обераммергау, Німеччина

Школа НАТО (SHAPE) в Обераммергау функціонує як центр навчання військових та цивільних кадрів як з Північноатлантичного альянсу, так і з країн-партнерів. Її курси безперервно оновлюються і коригуються відповідно до розвитку подій в Об'єднаному командуванні в Європі та Об'єднаному командуванні в Атлантиці. Щороку викладається широкий спектр курсів з таких тем, як використання зброї; захист від ядерної, біологічної та хімічної зброї; засоби радіоелектронної боротьби; командування та управління; сили, що можуть бути мобілізовані; багатонаціональні сили; підтримка миру; захист довкілля; врегулювання криз та загальна інформація про НАТО. Школа оперативно підпорядкована Верховному головнокомандувачу об'єднаних сил НАТО в Європі (SACEUR), але обслуговує обидва Верховні командування. Допомогу в роботі та рекомендації надає дорадча рада, яка складається з представників SHAPE та викладачів школи. Німеччина і США надають приміщення та матеріально-технічне забезпечення, але школа

покладається на плату за навчання у покритті оперативних видатків і фактично знаходиться на самозабезпеченні.

Школа НАТО (SHAPE) була створена на зорі історії НАТО, але отримала свій статут і назву тільки у 1975 році. Протягом багатьох років основна увага приділялась питанням, пов'язаним з колективною обороною НАТО. Пізніше, з прийняттям у 1991 році нової Стратегічної концепції НАТО, роль школи значно змінилась і були розроблені нові курси, програми та семінари на підтримку нової стратегії НАТО та її політики, що включають співпрацю та діалог з цивільними та військовими представниками країн - не членів НАТО. Окрім цього, з початку операцій НАТО в Боснії в контексті ІФОР та СФОР школа надає опосередковану підтримку поточним операціям НАТО.

У розклад 1998 навчального року було внесено 47 курсів, в яких брали участь понад 5 500 слухачів з 50 країн. Курси належать до 5 основних оперативних галузей НАТО, а саме: технічні процедури; орієнтація для штабних офіцерів НАТО; оперативні процедури НАТО; процедури багатонаціональних операцій під проводом НАТО; питання поточної оперативної політики. Серед викладачів школи як представники країн - членів НАТО, так і запрошені представники командувань та штабів НАТО, країн - членів НАТО та Партнерства заради миру і міжнародних гуманітарних та комерційних організацій. Увага всіх курсів зосереджена на спільній підготовці оперативних штабних офіцерів усіх родів військ країн-членів та не членів НАТО з метою більш ефективної співпраці між ними.

Участь цивільних у курсах значною мірою зросла протягом останніх років, як і контакти школи з міжнародними організаціями, такими як Міжнародний комітет Червоного Хреста (ICRC), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) та Світовий банк, а також з міжнародними журналістами та агентствами новин.

У 1994 році в школі впроваджено курс з резерву та мобілізації, в якому беруть участь офіцери-резервісти з країн НАТО та ПЗМ.

У навчальних програмах школи найбільш активно розвиваються елементи, спрямовані на підтримку Партнерства заради миру. Перший курс із співпраці в галузі європейської безпеки було запропоновано у 1991 році. У 1993- 1994 роках були додані курси для інспекторів та офіцерів ескورتу з верифікації контролю за озброєннями договору ЗЗСЄ; з відповідальності військовослужбовців за охорону довкілля; резервістів; з мобілізації та підтримки миру.

Для підготовки офіцерів НАТО та ПЗМ до спільної роботи в об'єднаних спільних штабах в 1995 - 1996 роках були розроблені додаткові

курси. До них належать: управління ресурсами; курс орієнтації в питаннях НАТО; планування на випадок надзвичайних ситуацій/співпраці між цивільними та військовими; багатонаціональне врегулювання кризових ситуацій.

У 1997 році було запропоновано перший відкритий для країн ПЗМ технічний курс з процедур попередження та звітування систем захисту від ядерної, біологічної та хімічної зброї. Того ж року школа відкрила два курси під спонсорством НАТО для військових та цивільних керівників країн, які підписали Загальну рамкову мирну угоду щодо Боснії та Герцеговини (Дейтонську угоду). Курси зосереджують увагу на ролі кадрових офіцерів у демократичному суспільстві та на оперативних питаннях і процедурах, що належать до впровадження угоди. У 1998 році був впроваджений курс для оперативних штабних офіцерів країн-партнерів, спрямований на опанування штабними офіцерами країн - членів НАТО та партнерів доктриною та процедурами, що використовуються в об'єднаних спільних штабах операцій з підтримки миру під проводом НАТО. Увага продовжує надаватись і основній функції НАТО, наприклад, у 1998 році започатковано новий курс з планування повітряних кампаній.

З огляду на уроки, отримані від діяльності Стабілізаційних сил в Боснії та інших подій в Альянсі, навчальні плани школи продовжують розвиватись. Наприклад, країни, які беруть участь у Середземноморському діалозі НАТО, періодично надсилають своїх слухачів для участі в багатонаціональних курсах школи.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO School (SHAPE)

Am Rainenbichl 54

82487 Oberammergau

Germany

Tel: 49 8822 4477 (student administration)

Fax: 49 8822 1035

E-mail: postmaster@natoschool-shape.de

Школа НАТО з систем інформації та зв'язку (NCISS)

Школа НАТО з систем інформації та зв'язку надає спеціальну підготовку цивільному та військовому персоналу з питань використання та утримання систем інформації та зв'язку. Школа також пропонує ознайомлювальні та управлінські курси у галузі інформаційних систем та

систем зв'язку НАТО, а також проводить курси орієнтації в галузі систем інформації та зв'язку для країн-партнерів.

Створена у 1959 році, школа кілька разів трансформувалась і отримала свою сучасну назву в 1989 році. У 1994 році в контексті Партнерства заради миру були впроваджені нові курси. З 1995 року школа також проводить курси на підтримку сил НАТО у колишній Югославії.

Нині у школі читаються 50 курсів тривалістю від 1 до 10 тижнів, в яких щорічно беруть участь близько 1 650 курсантів.

Школа має два відділи - навчальний та адміністративний. Навчальний відділ в свою чергу ділиться на відділення мереж, яке відповідає за курси, що стосуються передавальних і комутаторних систем та контролю за мережею, та відділення користувачів, яке відповідає за курси, що стосуються командних та управлінських інформаційних систем, менеджменту інженерних проектів у галузі програмного забезпечення та програмування, а також відділення "Інфосек", яке відповідає за курси з використання, утримання та ремонту криптографічного обладнання. Навчальний відділ також проводить курси для офіцерів зв'язку та ознайомлювальні навчальні курси, курс з управління частотами і курс з систем інформації та зв'язку для країн-партнерів.

Адміністративний відділ відповідає за матеріально-технічне та адміністративне забезпечення діяльності навчального відділу.

Начальником школи є кадровий офіцер з країни - члена НАТО у ранзі полковника. Його радником з технічних питань є головний інженер з телекомунікацій. Відділ навчальної підготовки відповідає за забезпечення навчального процесу, зокрема за розробку розкладу щорічних курсів та навчально-методичну документацію і збирання й обробку статистичних даних.

Школа виконує функцію навчального закладу для обох Верховних командувань НАТО та користується адміністративною підтримкою з боку AFSOUTH. Школа підзвітна Агентству НАТО з питань діяльності та забезпечення систем інформації і зв'язку (NACOSA).

Міністерство оборони Італії надає школі підтримку через навчальну бригаду італійських ВПС в Латині, яка розташована поряд з нею.

Додаткову інформацію про школу можна отримати за адресою:

NATO CIS School
04010 Borgo Piave
Latina
Italy
Tel: 39 0773 6771
Fax: 39 0773 662467

Навчальна група НАТО (NTG)

Навчальна група НАТО відповідає за консолідацію індивідуального навчання, її метою є поліпшення та розширення існуючої системи навчання серед країн-членів та ініціювання нових видів навчальної підготовки. Вона підзвітна Військовому комітету і підтримує тісні зв'язки з Агентством стандартизації НАТО (NSA).

Група сприяє обміну інформацією між країнами-учасницями та військовим керівництвом НАТО з питань національних можливостей в галузі навчання і є форумом для проведення дискусій та обміну думками з окремих питань підготовки. Через визначення навчальних проектів двосторонньої та багатосторонньої співпраці й сприяння їх використанню, вона оптимізує якість навчання за значної економії коштів та праці, а також стандартизації і взаємодії. Участь у спільних навчальних проектах окремих країн визначається у кожному конкретному випадку, не дублює і не замінює національних програм підготовки. Група запрошує окремі країни взяти на себе відповідальність за конкретні навчальні проекти від імені Альянсу в цілому або країн - членів Альянсу зі спільними вимогами. Діяльність групи була розширена з метою включення спільних навчальних проектів для країн-партнерів.

Робота здійснюється за допомоги підгруп (об'єднаної, військово-морської, сухопутної, військово-повітряної та фінансової) та спеціалізованих робочих груп, в яких представлені як країни - члени НАТО, так і партнери. Діяльність NTG координується постійним штабним елементом в штаб-квартирі НАТО.

Додаткову інформацію можна отримати за адресою:

NATO Training Group Staff Element
IMS Operations Division
NATO
1110 Brussels, Belgium
Tel: 32 2 707 5750

Комітети з керівництва проектами/відділи виконання проектів

Оборона району;
Система збирання інформації на полі бою та її використання (BICES);
Сумісність мережі систем зв'язку;
Злиття даних;
Винищувач F-16;
Розвиток можливостей наземного спостереження Альянсу;
Корабельні інерційні навігаційні системи;
Система протитанкової зброї МІЛАН;
Багатофункціональне розповсюдження інформації (термінал малого обсягу);
Система залпового ракетного вогню;
Безперервне забезпечення та підтримка життєвого циклу систем НАТО (CALS) (Рада правління);
Ланка II вдосконалень НАТО;
Центр НАТО несекретної інформації про боєприпаси (NIMIC);
Літак морського патрулювання НАТО;
Пункти НАТО з перевірки сенсорного обладнання та точності систем озброєнь військово-морських сил (FORACS);
Ракета НАТО "СІ СПЕРОУ";
Система НАТО "СІ ГНЕТ";
Компактна гармата 76/62 ОТО МЕЛАРА;
Системи протиповітряної оборони надмалого та малого радіуса дії.

Додаткову інформацію про вищезазначені проекти можна отримати від Підрозділу оборонного забезпечення, НАТО, 1110 Брюссель, або від таких відділів виконання проектів:

Потенціал наземного спостереження Альянсу
Тимчасовий відділ виконання проекту
Alliance Ground Surveillance Capability
Provisional Project Office (AGS/PPO)
NATO, 1110 Brussels
Tel: 32 2 707 + Ext.
Fax: 32 2 707 7962

Системи збирання інформації на полі бою та її використання
Battlefield Information Collection and Exploitation System (BICES)
8 rue de Genève
1140 Brussels
Tel: 32 2 707 + Ext.
Fax: 32 2 707 8811

Безперервне забезпечення і підтримка життєвого
циклу систем НАТО
NATO Continuous Acquisition and Life Cycle Support Office (CALC)
NATO
1110 Brussels
Tel: 32 2 707 + Ext.
Fax: 32 2 707 4190

Відділ у справах FORACS
NATO FORACS Office
NATO
1110 Brussels
Tel: 32 2 707 4244
Fax: 32 2 707 4103
E-Mail: Foracs@hq.nato.int

Центр несекретної інформації про боєприпаси
NATO Insensitive Munitions Information Centre (NIMIC)
NATO
1110 Brussels
Tel: 32 2 707 + Ext.
Fax: 32 2 707 5363
E-Mail: idnnim@hq.nato.int